

Σχολικό έτος 2014-2015

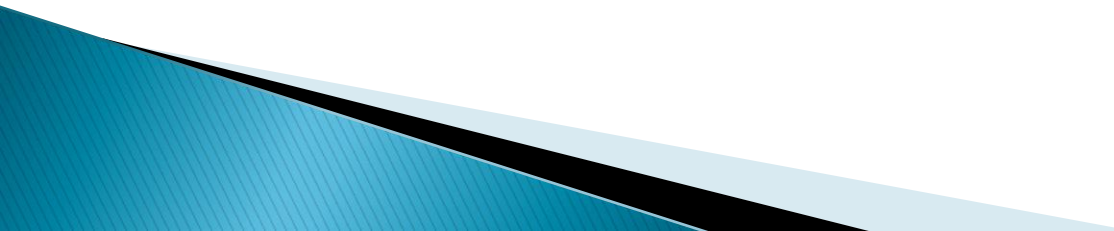
Πολιτιστικό Πρόγραμμα

1ο ΕΠΑ.Λ.
ΗΓΟΥΜΕΝΙΤΣΑΣ

Εκπαιδευτικοί: Τσατσούλη Αγγελική, ΠΕ02

Πρόιου Ξανθή, ΠΕ01

Βακαλόπουλος Χρήστος, ΠΕ17

«Τα Μοναστήρια στη
Θεσπρωτία και η
θρησκευτική – πολιτιστική
συμβολή τους»

Μαθητές που συμμετείχαν

- ▶ 1. Βάββας Ελευθέριος Β1
- ▶ 2. Βάννας Νικόλαος Β1
- ▶ 3. Γιαννακός Αλιβιάδης Β1
- ▶ 4. Δήμα Χριστίνα Β1
- ▶ 5. Ζαραβούτση Χάιντη Β1
- ▶ 6. Βασιλείου Ουρανία Β1
- ▶ 7. Αλεξίου Μιλτιάδης Β1
- ▶ 8. Κάλλος Σπυρίδων Β2
- ▶ 9. Καρακίτσος Άγγελος Β2
- ▶ 10. Μώκος Συμεών Β2
- ▶ 11. Μπινούσης Παναγιώτης Β2
- ▶ 12. Μουσταφά Ρομίνια Β2
- ▶ 13. Ουζεΐρ Λατίλντ Β3
- ▶ 14. Πιέτρι Αγγέλα Β3
- ▶ 15. Παπανδρέου Παναγιώτης Β3
- ▶ 16. Ντρίτσος Απόστολος Β3
- ▶ 17. Παπαδόπουλος Αλέξανδρος Β3
- ▶ 18. Οσμάνι Αντρέας Β3
- ▶ 19. Ντόσκου Ερμάλ Β3
- ▶ 20. Τσίπη Αγγελική Β4
- ▶ 21. Χαλιάσος Μάριος Β4
- ▶ 22. Ανυφαντή Βασιλική Γ1

Μαθητές που συμμετείχαν

- ▶ 23. Αλεξίου Κωνσταντίνος Γ1
- ▶ 24. Ιωάννου Χρυσόστομος Γ1
- ▶ 25. Θωμάογλου Αλέξανδρος Γ1
- ▶ 26. Κοσκινά Σοφία Γ1
- ▶ 27. Ζήκου Στεφανία Γ1
- ▶ 28. Λώλη Μαρία Γ2
- ▶ 29. Μπλέτσου Πολυξένη Γ2
- ▶ 30. Μουσταφά Χριστιάν Γ2
- ▶ 31. Λιάγκου Ελίνα Γ2
- ▶ 32. Μάντζιου Ιππολύτη Γ2
- ▶ 33. Μπασιαρά Ξανθή Γ2
- ▶ 34. Μήτση Αλεξάνδρα Γ2
- ▶ 35. Μπακουλάτη Λυρία Γ2
- ▶ 36. Πόλο Μαριγκλένα Γ3
- ▶ 37. Τσιέπα Ελένη Γ3
- ▶ 38. Τσιέπα Σοφία Γ3
- ▶ 39. Τζαναμπού Γεωργία Γ3
- ▶ 40. Τσατσούλη Ευδοξία Γ3
- ▶ 41. Σταυράτη Αλεξάνδρα Γ3
- ▶ 42. Χαντζάρα Ευγενία Γ3

Ιερά Μονή Κοιμήσεως
της Θεοτόκου
Γηρομερίου

Γηρομέρι Φιλιππῶν

Μονή Γηρομερίου

Ιερὰ Μονή Κοιμήσεως της Θεοτόκου του Γηρομερίου >>

Θέση

- ▶ Η Ιερά Πατριαρχική και Σταυροπηγιακή Μονή Κοιμήσεως της Θεοτόκου Γηρομερίου, βρίσκεται στην ακριτική περιοχή του Νομού Θεσπρωτίας, οκτώ χιλιόμετρα βορειοανατολικά της πόλης των Φιλιατών, κοντά στα ελληνοαλβανικά σύνορα, κτισμένη σε υψόμετρο τριακοσίων περίπου μέτρων, στις δυτικές πλαγιές του όρους Φαρμακοβούνι.

Ονομασία

- ▶ Σχετικά με την ονομασία της Μονής υπάρχουν πολλές απόψεις και αρκετές φορές μέχρι σήμερα έχει αλλάξει η γραφή της. Συναντούμε τις εξής παραλλαγές:
- ▶ *Ιερομερίου*, από τις λέξεις ιερό και μέρος
Γυρομερίου, από τις λέξεις γύρω και μέρος
Γερομερίου, από τις λέξεις γερό ή ξανά ιερό και μέρος
Γηρομερίου ή *Γηρομηρίου*, από τις λέξεις γηραιόν και μέρος.
- ▶ Από αρκετά χρόνια και μέχρι σήμερα, έχει επικρατήσει η ονομασία και η γραφή «Γηρομερίου».

Ιδρυτής

Ιδρυτής

- ▶ Ιδρυτής και πρώτος κτήτορας της Μονής είναι ο Όσιος Νείλος ο Εριχιώτης (1228–1334) Κωνσταντινουπολίτης στην καταγωγή, από την αυτοκρατορική γενιά των Λασκάρεων. Έγινε μοναχός σε πολύ νεαρή ηλικία στην περίφημη Μονή των Ακοιμήτων όπου από Νικόλαος μετονομάσθηκε Νείλος. Μετά από αρκετά χρόνια επισκέφθηκε για προσκύνημα τα Ιεροσόλυμα.

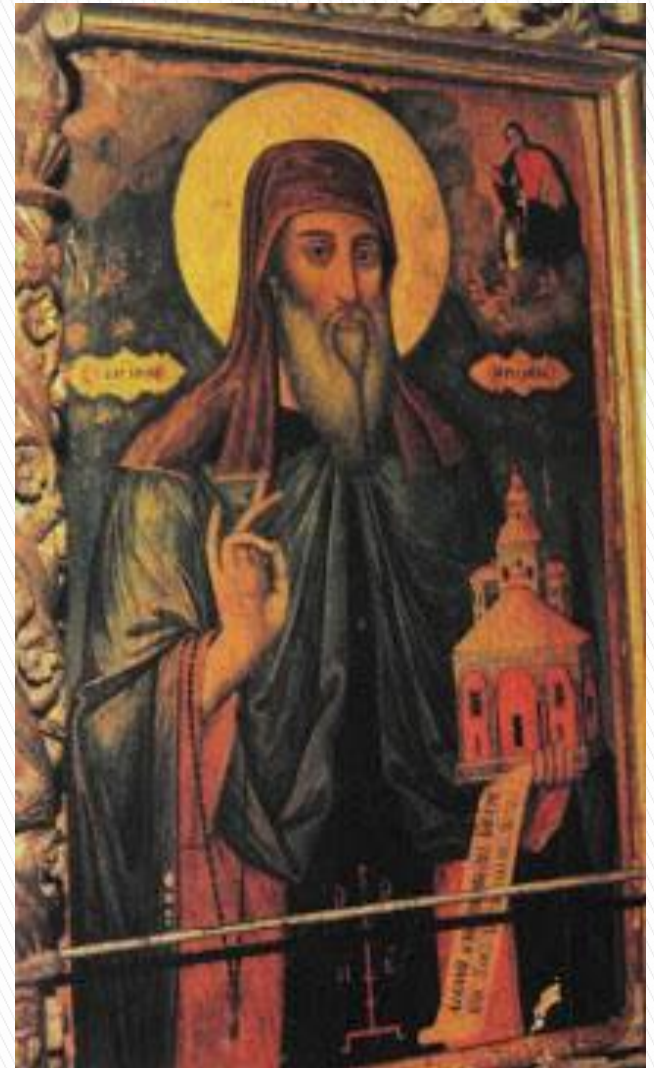
Όσιος Νείλος

- ▶ Επιστρέφοντας συγκρούστηκε με τον Αυτοκράτορα Μιχαήλ Η' Παλαιολόγο, για το επίμαχο τότε ζήτημα της ενώσεως Ανατολικής και Δυτικής Εκκλησίας. Καταδικάστηκε για τις θέσεις του και εγκαταλείφθηκε σε μια βάρκα στο πέλαγος για να χαθεί. Η Θεία Πρόνοια τον οδήγησε στα παράλια του Αγίου Όρους, στην Μονή των Ιβήρων, όπου παρέμεινε για μια τριετία ως πορτάρης.
- ▶ Γυρνώντας στην Κωνσταντινούπολη, τιμήθηκε από το νέο Αυτοκράτορα Ανδρόνικο Παλαιολόγο, όμως δεν έμεινε για πολύ στη Βασιλεύουσα. Ξεκίνησε νέα πολυετή περιοδεία, κατά την οποία επισκέφθηκε πολλά μέρη των Αγίων Τόπων, και στη συνέχεια περνώντας τα νησιά του Αιγαίου, την Πελοπόννησο και την Κέρκυρα έφτασε στην Αυλώνα της Ηπείρου, όπου έμεινε για μερικά χρόνια.

Όσιος Νείλος

Στη συνέχεια, μετά από πρόσκληση κατοίκων της Θεσπρωτίας, μετέβη νοτιότερα, στην περιοχή του Γηρομερίου, και εγκαταστάθηκε σε ένα παλαιό ασκητήριο, στη σπηλιά ενός απότομου βράχου.

Σύντομα σχηματίστηκε γύρω του μικρή αδελφότητα ασκητών και κατόπιν οράματος και αφού βρήκαν την εικόνα της Παναγίας Οδηγήτριας, εγκαταστάθηκαν στο απέναντι βουνό όπου έκτισαν τον πρώτο πυρήνα της Μονής.

Όσιος Νείλος

- ▶ Μετά από αρκετά χρόνια ακόμη και σε βαθιά γεράματα, στην ηλικία των 106 ετών, ο Όσιος Νείλος παρέδωσε το πνεύμα του στις 2 Ιανουαρίου του έτους 1334, αφού συνέταξε τη Διαθήκη του και όρισε το διάδοχό του. Το λείψανό του ενταφιάστηκε σε μικρή απόσταση από τη Μονή και παραμένει μέχρι σήμερα εκεί, διότι όταν επεχείρησαν, λίγα χρόνια μετά το θάνατό του, την ανακομιδή του, κατά θεία παραχώρηση, κατέπεσε ογκώδης βράχος και κάλυψε τον τάφο. Σήμερα, επάνω από τον τάφο του Οσίου Νείλου υπάρχει μικρό παρεκκλήσι.

Ιστορία

- ▶ Η Ιερή Μονή Γηρομερίου ιδρύθηκε στις αρχές του 14ου αιώνα (μεταξύ 1310 και 1320), στην εποχή της ακμής του Δεσποτάτου της Ηπείρου. Αποτέλεσε σημαντικό μοναστικό κέντρο και έφτασε στην μεγαλύτερη ακμή της στα μέσα του 16ου αιώνα, εποχή κατά την οποία, κατά τον Θεοδόσιο Ζυγομαλά, αριθμούσε περίπου 300 μοναχούς.

Ιστορία

- ▶ Από την αρχή της ιδρύσεώς της υπαγόταν στο Οικουμενικό Πατριαρχείο Κωνσταντινουπόλεως, ως Πατριαρχική και Σταυροπηγιακή και αργότερα (18ος αι.) ως έδρα Πατριαρχικής Εξαρχίας. Στην δικαιοδοσία της ανήκαν 12 χωριά της επαρχίας και η πόλη των Φιλιατών.
- ▶ Το έτος 1800, η Μονή έγινε έδρα της Επισκοπής Γηρομερίου, υπαγόμενη στη Μητρόπολη Ιωαννίνων, με την ίδια έκταση στη δικαιοδοσία της. Από τότε και μέχρι το 1895 που οριστικά καταργήθηκε, είχε διάφορες εναλλαγές, άλλοτε ως έδρα Επισκοπής και άλλοτε Εξαρχίας. Το 1928, το Οικουμενικό Πατριαρχείο, παραχώρησε "επιτροπικώς" την διοικητική επιστασία της Μονής στην Ιερά Μητρόπολη Παραμυθίας, Φιλιατών και Γηρομερίου, διατηρώντας όμως τα κανονικά του πνευματικά δικαιώματα επ' αυτής. Για τον λόγο αυτό, στις ιερές ακολουθίες που τελούνται στη Μονή, μνημονεύεται το όνομα του εκάστοτε Οικουμενικού Πατριάρχου.

Ιστορία

- ▶ Μεγάλη, επίσης, ήταν η προσφορά της Μονής στην περιοχή της Θεσπρωτίας σε όλη τη μακραίωνη ιστορία της, συμβάλλοντας στη διατήρηση της εθνικής και θρησκευτικής συνείδησης των κατοίκων. Χαρακτηριστική ήταν η λειτουργία του Κρυφού Σχολείου και της Ιερατικής Σχολής, μέσα στο χώρο της Μονής. Ακόμη, με ενέργειες κάποιων Εξάρχων και με έξοδα της Μονής λειτουργούσαν σχολεία σε ορισμένα από τα χωριά της περιοχής.

Καθολικό

- ▶ Το Καθολικό, δηλαδή ο κεντρικός Ναός της Μονής έχει κτιστεί τμηματικά. Είναι Ναός σχετικά μικρών διαστάσεων και αρχιτεκτονικά, ανήκει στον τύπο των τετρακιονίων σταυροειδών εγγεγραμμένων μετά τρούλου. Πιθανώς, αρχικά να ήταν του τύπου της μονόκλιτης βασιλικής, ενώ η σημερινή του μορφή, δηλαδή τα τέσσερα τμήματά του, είναι αποτέλεσμα ανακαινίσεων διαφόρων εποχών.

Καθολικό

- ▶ Χρονολογικά, γνωρίζουμε μόνο για την ανέγερση του Κυρίως Ναού, η οποία έγινε το 1568 κατόπιν χορηγίας του Βοεβόδα της Ουγγροβλαχίας Οξυώτη ή Αξιώτη από την Πωγωνιανή. Κτίσμα της ίδιας εποχής θεωρείται ο Εξωνάρθηκας, ενώ το Ιερό και ο Νάρθηκας είναι προγενέστερα κτίσματα, τμήματα του πρώτου Ναού, πιθανώς του 14ου αιώνα. Εξωτερικά διακοσμείται από λιτά κεραμικά σχέδια κυρίως στον τρούλο, στη νότια και στη δυτική πλευρά. Εσωτερικά παρουσιάζει μεγάλο ενδιαφέρον καθώς στολίζεται από αγιογραφικό διάκοσμο του 16ου και 17ου αιώνα.

Καθολικό

Καθολικό

- ▶ Το δεύτερο στρώμα των τοιχογραφιών (1679) είναι λαϊκής τεχνοτροπίας της εποχής εκείνης ενώ το πρώτο, του 16ου αιώνα (1568–1590), είναι βυζαντινής τεχνοτροπίας και έχει την μοναδική ιδιαιτερότητα ανάμεσα στα μνημεία της Ηπείρου, να συνδυάζει στοιχεία της βυζαντινής τέχνης, που ανήκει στην Κρητική Σχολή και στην σχολή της Δυτικής Ελλάδος, με στοιχεία της Δυτικής τέχνης. Ο εμπνευσμένος αγιογράφος, δυστυχώς, μας είναι άγνωστος. Το τέμπλο του Καθολικού είναι αξιόλογο έργο ξυλογλυπτικής κατασκευασμένο το 1824 και επιχρυσωμένο το 1829. Οι εικόνες του τέμπλου κατασκευάστηκαν το 1824 και είναι έργα του Δημητρίου Παπαδιαμάντη από το Ζαγόρι.

Καθολικό

- ▶ Σε ιδιαίτερο ξυλόγλυπτο προσκυνητάρι, σύγχρονο του τέμπλου, βρίσκεται η εικόνα της Παναγίας της Οδηγήτριας. Είναι η αρχαιότερη εικόνα της Μονής, αγιογραφημένη στις αρχές του 14ου αιώνα. Πρόκειται για αμφιπρόσωπη εικόνα όπου απεικονίζονται στη μια όψη η Παναγία του τύπου Οδηγήτριας, με την επωνυμία "ΟΡΗΧΗΟΤΙCΣΑ", ενώ στην άλλη όψη οι πρωτοκορυφαίοι Απόστολοι Πέτρος και Παύλος.

Ιερά Μονή Γηρομερίου

Η Μονή σήμερα

- ▶ Η Μονή Γηρομερίου, είναι ένα από τα – δυστυχώς – λίγα μοναστήρια στην Ήπειρο, που είναι επανδρωμένα και λειτουργούν. Η σημερινή Αδελφότητα αποτελείται από τρεις μοναχούς και εγκαταστάθηκε στη Μονή το 1989. Από τότε, ασχολείται επιμελώς με την αναστήλωση και συντήρηση του κτηριακού συγκροτήματος, το οποίο με την πάροδο των αιώνων είχε υποστεί σημαντικές φθορές, μέχρι του σημείου της ολοκληρωτικής κατάρρευσης σε κάποια από τα τμήματά του. Σήμερα, είναι εντυπωσιακά ανακαινισμένη και οι εργασίες που επιτελέστηκαν και συνεχίζονται ακόμη, με προσοχή και σεβασμό στην τοπική παράδοση, εναρμονίζονται κατά το μεγαλύτερο δυνατό βαθμό στο μοναστηριακό περιβάλλον, χωρίς να αλλοιώνουν τον χαρακτήρα του μνημείου.

Η Μονή σήμερα

- ▶ Αποτελεί σημείο αναφοράς στη σύγχρονη Θεσπρωτία, με απήχηση σε όλη την ευρύτερη περιοχή της Ηπείρου. Χιλιάδες κόσμου, κυρίως προσκυνητές αλλά και τουρίστες, την επισκέπτονται σε όλη τη διάρκεια του έτους, καταφθάνοντας εδώ, είτε σε οργανωμένες ομαδικές εκδρομές, είτε και μεμονωμένα.
- ▶ Η Μονή λειτουργεί σύμφωνα με τους κανόνες του κοινοβιακού μοναχισμού στη διαβίωση των μοναχών αλλά και στο τυπικό και δέχεται προσκυνητές καθημερινά από την ανατολή μέχρι τη δύση του ηλίου. Δεν διαθέτει ξενώνα για μεγάλες ομάδες προσκυνητών και η φιλοξενία γίνεται μόνο κατόπιν συνεννοήσεως.

Η Μονή σήμερα

- ▶ Η Μονή πανηγυρίζει στις 15 Αυγούστου, εορτή της Κοιμήσεως της Θεοτόκου και στις 2 Ιανουαρίου, εορτή του κτήτορος Οσίου Νείλου του Ηγιασμένου. Επίσης εορτάζεται πανηγυρικά την Τρίτη του Πάσχα, η μνήμη των Νεοφανών Αγίων Ραφαήλ, Νικολάου και Ειρήνης στο όνομα των οποίων, κατασκευάστηκε πρόσφατα, Παρεκκλήσιο εντός της Μονής.

Κειμήλια

- ▶ Στη Μονή σώζονται αρκετά κειμήλια, δείγματα του μεγαλείου και της ένδοξης ιστορικής πορείας της. Αυτά που σώζονται σήμερα, ελάχιστα συγκριτικά με όσα υπήρχαν, κατορθώθηκε να διατηρηθούν με πολλούς κόπους και αγώνες των παλαιότερων αδελφών της Μονής, κάτω από αντίξοες συνθήκες και δύσκολες καταστάσεις του παρελθόντος, ιδίως κατά τις τελευταίες πολεμικές περιπέτειες του δευτέρου παγκοσμίου πολέμου

Φορητή εικόνα της Παναγίας "Ρόδον το Αμάραντον"(αρχών 19ου αι.)

Φορητή εικόνα Αγ. Γεωργίου (Δημ. Παπαδιαμάντης 1824)

Εικόνα Αρχαγγέλου Μιχαήλ (18ος αιώνας)

Κειμήλια

- ▶ Στη Μονή σώζονται αρκετά κειμήλια, δείγματα του μεγαλείου και της ένδοξης ιστορικής πορείας της. Αυτά που σώζονται σήμερα, ελάχιστα συγκριτικά με όσα υπήρχαν, κατορθώθηκε να διατηρηθούν με πολλούς κόπους και αγώνες των παλαιότερων αδελφών της Μονής, κάτω από αντίξοες συνθήκες και δύσκολες καταστάσεις του παρελθόντος, ιδίως κατά τις τελευταίες πολεμικές περιπέτειες του δευτέρου παγκοσμίου πολέμου

Σταυρός Αγιασμού

Χρυσόβουλο σε μεμβράνη ηγεμόνα (Βοεβόδα) της Βλαχίας (17ου αι.)

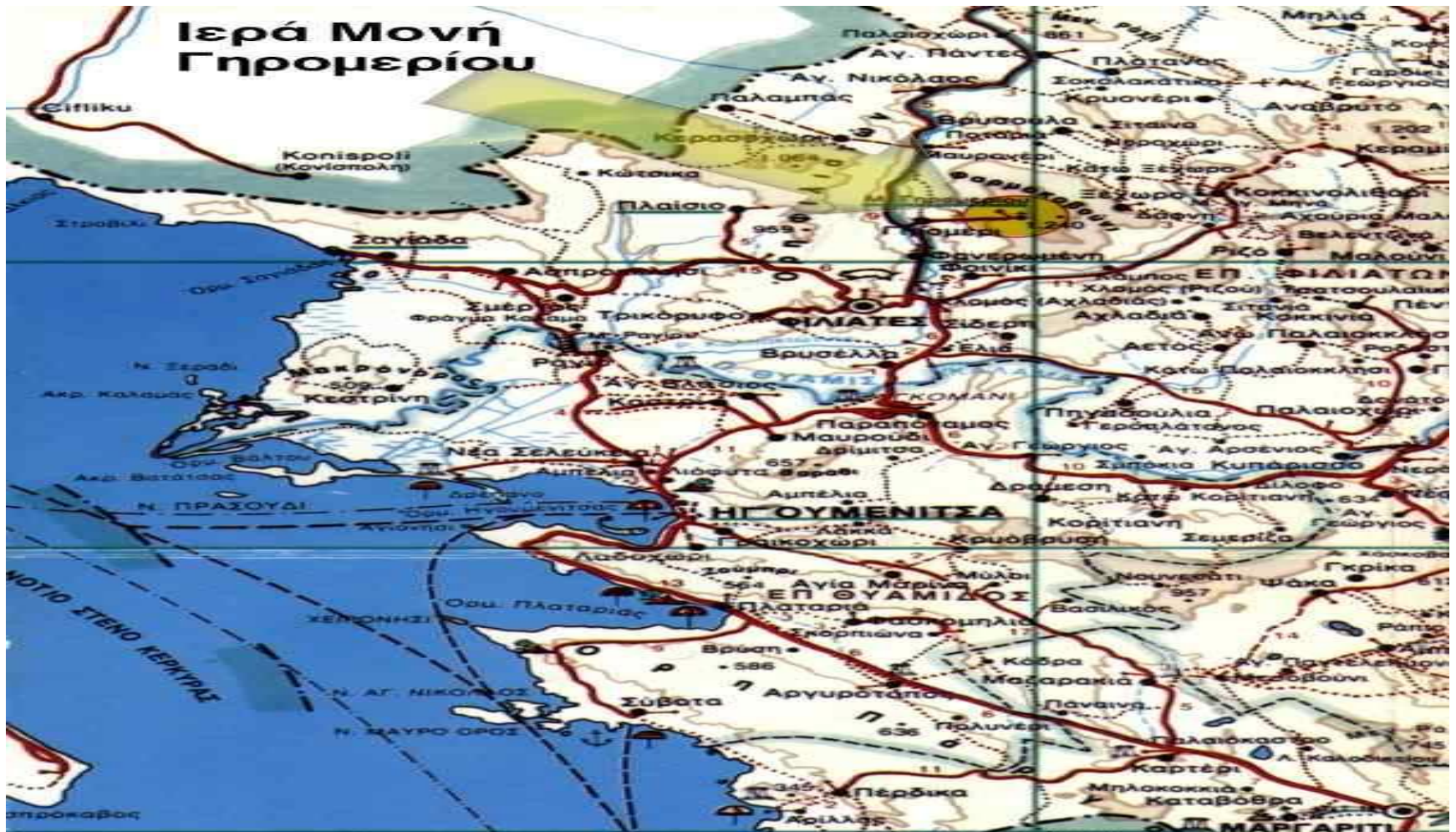
Πατριαρχικό Σιγίλιο (Μολυβδόβουλο) 19ου αιώνα

Πρόσβαση

- ▶ Η Μονή συνδέεται με το οδικό δίκτυο της περιοχής με ασφαλτοστρωμένο δρόμο καλής βατότητας. Απέχει 8 χιλιόμετρα από τους Φιλιάτες, 23 από την Ηγουμενίτσα και 75 από τα Ιωάννινα, μέσω Κεραμίτσας. Ειδικές πινακίδες, σε συγκεκριμένα κομβικά σημεία, καθοδηγούν τους επισκέπτες μέχρι εδώ. Υπάρχει επίσης, άνετος χώρος στάθμευσης των αυτοκινήτων και των λεωφορείων.

Χάρτης

Ιερά Μονή Κοιμήσεως της Θεοτόκου Ραγίου

Ιερά Μονή Κοιμήσεως Θεοτόκου Ραγίου

Ιερά Μονή Ραγίου

- ▶ Η μονή Ραγίου βρίσκεται στο Ράγιο Θεσπρωτίας, πάνω σε δασωμένο λόφο. Είναι περιτειχισμένη και είναι αφιερωμένη στην **Κοίμηση της Θεοτόκου**. Κατά την παράδοση μάλλον ανήκει στον **11ο αιώνα**. Μια ημερομηνία 1703 σε χειρόγραφο αναφέρεται στα σύνορα του μοναστηριού.
- ▶ Η Μονή υπέστη πολλές επιδρομές και καταστροφές. Αναφέρεται ότι το 1864 ο καλόγερος Ναθαναήλ την ανοικοδόμησε. Ήταν πλούσια μονή, με εκατόν πενήντα μοναχούς στην ακμή της και συντηρούσε πολλά σχολεία της περιοχής. Έγινε σταυροπηγιακή το 1909 και διαλύθηκε το 1924.

aris@

Ιερά Μονή Κοιμήσεως Θεοτόκου Ραγίου

- ▶ Σήμερα σώζεται το Καθολικό ιδιαίτερου αρχιτεκτονικού τύπου, με πρόναο, τρούλο και χώρους στον κυρίως ναό, κατάγγραφο από τοιχογραφίες, δυστυχώς ημικατεστραμμένες.

1.Μ. Κοιμήσεως Θεοτόκου Βρυόου

Είναι κτισμένη στα ερείπια του βυζαντινού Ηγουμενείου της αρχ. Συγκλήτου, ανακαινισμένη στην Κοιμήσεως της Θεοτόκου και αφιερωμένη σύμφωνα με τον 12ο ή 13ο αιώνα, χωρίς ίσως να είναι κατάλληλα εξασφαλισμένα. Αδυναμία της θέσης της λειτουργήσεως πολλές φορές. Ανακαινίσθηκε το 1860 κατά τον αρχιεπίσκοπο Νικόλαο. Σήμερα ανήκει στο Εκκλησιαστικό ιδρυματικό οργανισμό του κράτους, με πρόεδρο, αρχικά τον πρόεδρο στην κοινότητα του, κατόπιν τον επί το προεδροφύλιο, συνεπώς οργανωμένη.

Από το 1869 οργανώθηκε με τη μορφή ενός σπουδαίου ιδρυματικού και είναι οργανωμένο με όλα τα δικαιώματα της κοινότητας.

Ιερά Μονή Ραγίου

- ▶ Ο ναός της μονής αποτελείται από νάρθηκα, καθολικό και ιερό. Είναι θολωτός με καμάρα και ασυνήθιστο τρούλο. Ο τρούλος είναι πολύπλευρος με ανοίγματα για φωτισμό στο εσωτερικό.

Ιερά Μονή Παγκωνίων

Ιερά Μονή Παγανιών

Ιερά Μονή Παγανιών

- ▶ Το Μοναστήρι Παγανιών, που είναι αφιερωμένο στην Κοίμηση της Θεοτόκου και ανήκει στη Μητρόπολη Παραμυθίας, Φιλιατών, Γηρομερίου και Πάργας, βρίσκεται σε ισίωμα το οποίο σχηματίζεται στη ρίζα της Σπάτας (είναι παραφυάδα των Σουλιώτικων βουνών), μερικές δρασκελιές από το χωριό Τσουρίλα (τώρα Καλλιθέα). Η θέση στην οποία κτίστηκε είναι, πραγματικά, αμφιθεατρική. Από εδώ μπορεί κανείς να αγναντέψει όλα τα μέρη κάτω και πέρα του ποταμού Καλαμά. Το μάτι είναι δυνατό να φθάσει μέχρι την περιοχή της αρχαίας Κεστρίνης.

Θέση

- ▶ Βρίσκεται κοντά στο χωριό Καλλιθέα Παραμυθιάς, σε πανοραμική τοποθεσία. Κτίστηκε το 1652 και είναι αφιερωμένη στην Κοίμηση της Θεοτόκου. Ιδρυτής αναφέρεται ο Ιερομόναχος Ιωακείμ.

Ο ΠΡΩΤΕΚΤΗΤΩΡ
ΙΣΑΚΕΙΜ
ΙΕΡΟΜΟΝΑΧΟΣ

1652

Ιερά Μονή Παγαγιών

- ▶ Υπήρχε πλούσια Μονή με σημαντική δράση και προσφορά. Σήμερα διατηρείται σε καλή κατάσταση το μονόχωρο Καθολικό της, αγιογραφημένο την εποχή της ίδρυσής της, ενώ το υπόλοιπο κτιριακό συγκρότημα είναι πρόσφατα ανακατασκευασμένο. Λειτουργεί την τελευταία Κυριακή κάθε μήνα.

Πρόσβαση

- ▶ Η πρόσβαση γίνεται από την εθνική οδό Ιωαννίνων – Ηγουμενίτσας μέσω ανηφορικής παράκαμψης 3 χιλιομέτρων περίπου.

►Επισκεφθείτε τις
παραπάνω Μονές
του Νομού
Θεσπρωτίας.
Αξίζει!!!!

Βιβλιογραφία

- ▶ <http://monigiromeriu.gr/el/index.htm>
- ▶ <http://www.epirus.org/?p=30>
- ▶ http://www.imparamythias.gr/EANAO_III AO/eanao_iii ao.html